

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยโสธร กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารจังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของคณะกรรมการกลุ่ม ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม การดำเนินงาน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม แนวทางพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้เกิดเครือข่ายที่เป็นรูปแบบที่เป็นทางการและเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มในทุกด้าน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวิธีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ คณะกรรมการกลุ่ม จากกลุ่มที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ในจังหวัดยโสธร ประกอบด้วยกลุ่มระดับดี 48 กลุ่ม ระดับปานกลาง 80 กลุ่ม ระดับต้องปรับปรุง 10 กลุ่ม รวม 138 กลุ่ม ข้อมูล ณ วันที่ 3 กันยายน 2556 รวม 9 อำเภอ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารจังหวัด ที่ได้รับการประเมินในระดับดีทั้งสิ้น 48 กลุ่ม และในแต่ละกลุ่มเจาะจงเลือกคณะกรรมการกลุ่ม ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และประชาสัมพันธ์ จำนวน 240 คน รายละเอียดตามตาราง ที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารจังหวัดยโสธร
ระดับดี

อำเภอ	จำนวนกลุ่มทั้งหมด (กลุ่ม)	จำนวนกลุ่มระดับดี (กลุ่ม)
1. อำเภอกุดชุม	14	7
2. อำเภอมหาชนะชัย	33	10
3. อำเภอไทยเจริญ	9	6
4. อำเภอเลิงนกทา	20	4
5. อำเภอกือวัง	12	5
6. อำเภอกำเขื่อนแก้ว	33	7
7. อำเภอเมืองยโสธร	8	7
8. อำเภอป่าติ้ว	4	1
9. อำเภอทรายมูล	5	1
รวม	138 กลุ่ม	48 กลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended question) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้-รายจ่ายภาคเกษตรรายได้-รายจ่ายนอกภาคเกษตร แหล่งเงินทุน สภาพสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพในครัวเรือน แรงงานในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ตำแหน่งในสังคม สมาชิกในครัวเรือน แหล่งความรู้ข่าวสาร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ประกอบด้วย การก่อตั้งกลุ่ม ที่มาของทุน การจัดประชุมกลุ่มในรอบปีวัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ความ

สม่ำเสมอในการผลิตสินค้า แหล่งวัตถุดิบ แหล่งงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน การดำเนินการ จัดหาตลาด ลักษณะการจำหน่ายผลผลิต การจัดสรรผลประโยชน์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการตอบวิจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการพัฒนา เครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ด้านการ จัดการเครือข่าย ด้านนโยบาย ด้านกรรมการเครือข่าย ด้านสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านการ ปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเจ้าหน้าที่ ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ ด้าน การตลาด โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ

1 คะแนน	=	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2 คะแนน	=	เห็นด้วยน้อย
3 คะแนน	=	เห็นด้วยปานกลาง
4 คะแนน	=	เห็นด้วยมาก
5 คะแนน	=	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจ แปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ความคิดเห็นระยะเตรียมการ/ ก่อเกิดระยะก่อตั้ง ระยะดำเนินกิจกรรม ระยะขยายเครือข่าย โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ

1 คะแนน	=	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2 คะแนน	=	เห็นด้วยน้อย
3 คะแนน	=	เห็นด้วยปานกลาง
4 คะแนน	=	เห็นด้วยมาก
5 คะแนน	=	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตอาหารจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ความคิดเห็นปัญหาในระยะเตรียมการก่อเกิดระยะ ก่อตั้ง ระยะดำเนินกิจกรรม และระยะขยายเครือข่าย โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ

1 คะแนน	=	ระดับของปัญหาน้อย
2 คะแนน	=	ระดับของปัญหาปานกลาง
3 คะแนน	=	ระดับปัญหามาก

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากหนังสือ เอกสาร ผลงานทาง วิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 กำหนดตัวแปร และการสร้างแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามที่กำหนดให้ตอบ และคำถามที่เปิดให้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่เพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย

2.2.3 เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์แล้ว นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอไว้

2.2.4 การทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อทราบความเข้าใจของเกษตรกร ความเหมาะสมถูกต้องของเนื้อหา จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ข้ออีกครั้ง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมดังนี้

3.1 การติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตอาหาร เพื่อขอความร่วมมือในการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์

3.2 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์ เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สัมภาษณ์เกษตรกร ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ดินสอ ปากกา เครื่องคิดเลข และกล้องถ่ายรูป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง ผู้สัมภาษณ์แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการวิจัย เริ่มสัมภาษณ์โดยผู้สัมภาษณ์ชี้แจงการตอบแบบสัมภาษณ์และอ่านข้อคำถามให้เกษตรกรตอบ และผู้สัมภาษณ์บันทึกคำตอบหรือทำเครื่องหมายตามที่เกษตรกรตอบ

3.4 การสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และกล่าวขอบคุณเกษตรกรที่ให้สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 48 กลุ่ม 240 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนก่อนนำมาใช้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มา ตรวจสอบความถูกต้อง จัดทำรหัสและบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูป และผลิตภัณฑ์อาหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum)

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อบัณฑิตจบใหม่ที่มีผลต่อการพัฒนาเครือข่าย กลุ่มวิสาหกิจแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร

แปลความหมายระดับของความคิดเห็นต่อบัณฑิตจบใหม่ที่มีผลต่อการพัฒนาเครือข่าย โดยใช้วิธีนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป อาหารและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร

แปลความหมายระดับของความคิดเห็นต่อแนวทางพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน โดยใช้วิธีนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูป
และผลิตภัณฑ์จังหวัดชัยภูมิ

แปลคะแนนความคิดเห็นปัญหาในระยของการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
โดยใช้วิธีนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.00 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 - 2.33 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.66 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะต่างๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยจัดลำดับหมวดหมู่ความสำคัญแบบ
ความเรียง

